

Remissyttrande U2018 03652 GV
2018-11-14

KALIX KOMMUN

Utbildningsdepartementet
Gymnasie- och vuxenutbildningen
Christina Hassel
103 33 Stockholm

Remissvar En andra och annan chans – ett komvux i tiden SOU 2018:71

Sammanfattning

Kalix kommun har läst betänkandet "En andra och annan chans – ett komvux i tiden" Kalix kommun tycker att det är bra att se över komvux och sårvox behov av förändringar i regleringen.

Utredningens förslag i stort:

- Skollagen förtydligas så att det framgår att komvux även utgör en del i arbetsmarknadens kompetensförsörjning och förberedelser till fortsatta studier.
- Urvalsreglerna till komvux på gymnasial nivå ändras så att det inte längre är den med minst utbildning som automatiskt ska ha förtur vid urval, utan individer med störst behov av utbildningen.
- Gymnasieskolans sex studieförberedande program slås ihop inom komvux till tre bredare studieområden och gymnasiearbetet ersätts av ett bredare komvuxarbete.
- En del lärosäten bör erbjuda en profilering mot komvux i sin lärarutbildning samtidigt som möjligheterna till kompetensutveckling för professionen ska stärkas.
- Sårvox blir en del av komvux och byter namn till särskild utbildning.
- Personer med intellektuell funktionsnedsättning ges ökade möjligheter till fortsatt utbildning efter sårvox.
- Betygsrätt införs som ett krav för att enskilda anordnare ska få bedriva vuxenutbildning på entreprenad. Villkoren för betygsrätt för utbildning motsvarande komvux skärps, så att de överensstämmer med kraven på i komvux.
- Betygsskalan för grundläggande komvux, sfi och grundläggande sårvox förenklas.

KALIX KOMMUN

Remissyttrande U2018 03652 GV
2018-11-14

Kalix kommun har inget att erinra men vill ändå peka på följande:

- Förslaget i **kapitel 4** med förstärkt stöd av bland annat specialpedagogisk kompetens inom ramen för vuxenutbildningen är bra. Svårigheterna med att få tag på lärare/specialpedagoger är idag stor och lär inte bli mindre när även vuxenutbildningen kommer att efterfråga sådan kompetens. Hur löser vi den ständigt återkommande frågan med lärarbrist? Kurator är en kompetens som varit efterfrågad inom vuxenutbildningen med tanke på den målgrupp som finns i verksamheten. Viktigt att det vid ett eventuellt krav, tillskjuts medel så att alla kommuner har möjlighet att rekrytera kurator vid vuxenutbildningen.
- Ändringarna som föreslås i **kapitel 5** vad gäller vuxenutbildningsförordningens urvalsregler är positiva. Vi ser dock att det kommer krävas tydliga riktlinjer från skolverket hur man ska tolka urvalsreglerna samt tänka i bedömningen av individernas behov. Det kommer också att krävas stora vägledningsinsatser för att kartlägga behoven. Vi ser en risk att de som inte beviljas utbildning kan se bedömningen som orättvis eftersom det är just en bedömning och inte som tidigare en konkret regel.
- Vi instämmer i förslaget i **kapitel 6** om en förenklad betygsskala, med anledning av att betyg inte fungerar som urvalsinstrument för SFI och Komvux på grundläggande nivå. Det är dock tveksamt om bara en förenklad betygsskala skulle leda till en mer effektiv utbildning med ökad elevgenomströmning som utredningen förmodar. För en effektivare utbildning är tydliga kunskapskrav viktigare. Utbildning i svenska för invandrare är t.ex. inte styrd av poäng eller termin och kursen behöver därför konkretiseras. För att kunna individualisera utbildningen behöver kursmålen uttryckas explicit och det centrala innehållet formuleras i klartext, med ett enkelt språk och undvikande av s.k. värdeord (se 6.2.10 s 200). Görs inte detta blir konsekvenserna att lärare diskuterar "vad" istället för "hur". Om kurserna i SFI utformas likvärdigt nationellt kommer det att främja tydlighet i kunskapskrav och centralt innehåll.
Elevernas svårigheter (inte minst på SFI) att förstå betygsskalan talar också för en förenkling.
- I **kapitel 7** instämmer vi i utredningens tankar att dagens krav på programspecifika kurser skall ersättas med områdesspecifika kurser. Men bara tre föreslagna områdena kan upplevas för snävt. Det bör vara möjligt att kombinera kurser från vilka två högskoleförberedande program som helst. Den som exempelvis har ett "halvt samhällsprogram" med sig från gymnasiet ska kunna välja att läsa kurser från naturprogrammet, teknikprogrammet eller vilket som helst av de högskoleförberedande förberedande programmen, som passar bäst för individens framtidsplaner. Då individen på detta sätt kombinerar programspecifika kurser från endast två (valfria) program tänker vi att det säkerställs att inte endast "nybörjarkurser" väljs.

Remissyttrande U2018 03652 GV
2018-11-14

KALIX KOMMUN

- Utredningen anser i **kapitel 10** att det finns många företeelser inom vuxenutbildningsområdet som särskiljer den från övriga utbildningsområdet. Det är därför viktigt att utveckla kompetensen att undervisa vuxna (10.1 s 374-375). Vi instämmer. Till exempel skiljer studie-/livssituationen sig markant mellan en elev på vuxenutbildningen kontra grundskola/gymnasium, och behoven av kompetensutveckling för lärare/skolledare inom Komvux är stora. Lärarutbildningarna ska vidare ha innehåll av vuxenpedagogik eller andragogik i sina kursplaner för att kunna väcka intresse hos lärarstuderande för arbete inom Komvux och på sikt kunna öka förståelsen för den viktiga uppgift vuxenutbildningen har i vårt skolsystem. Vi anser vidare att enbart kompetensutveckling inte räcker för att locka fler lärare till Komvux, utan här spelar också löneutvecklingen stor roll. Då är det olyckligt att den statliga lärarlönesatsningen uteslöt hela Komvux lärarkår från möjligheten till högre lön. Med tanke på det som utredningen beskriver, Komvux än viktigare roll i framtida kompetensförsörjning t.ex., ter det sig ologiskt att just den gruppen personal inte fick del av de statliga pengarna.
- Slutligen noteras i **kapitel 11** behovet av ökad samverkan mellan Komvux, Arbetsförmedling, den egna kommunens arbetsmarknadsansvariga och andra kommuner när det gäller regional yrkesvux. Vår erfarenhet är att samverkan, både inom och mellan kommuner och med Arbetsförmedlingen, kan göra mycket gott för individens yrkesväxling och samhällets kompetensförsörjning. Kanske kan ett samverkansavtal, liknande det som föreslås, även innefatta kommunens egna enheter och Arbetsförmedlingen. D.v.s. alla berörda parter ingår i avtalet och deras roller och ansvarsområden formaliseras.

I detta ärende har huvudmannen beslutat. Utbildningschefen har varit föredragande.

Kalix 2018-11-14

Charlotte Sundqvist, Utbildningschef
0923-652 11, 072-200 48 75

Utbildningsnämnden

§ 117

Dnr 2018-00161 615

Remiss - Vuxenutbildningens slutbetänkande, en andra och en annan chans - ett komvux i tiden

Utbildningsnämndens beslut

Nämnden beslutar godkänna nedanstående remissvar till
Utbildningsdepartementet:

Kalix kommun har inget att erinra men vill ändå peka på följande:

- Förslaget i kapitel 4 med förstärkt stöd av bland annat specialpedagogisk kompetens inom ramen för vuxenutbildningen är bra. Svårigheterna med att få tag på lärare/specialpedagoger är idag stor och lär inte bli mindre när även vuxenutbildningen kommer att efterfråga sådan kompetens. Hur löser vi den ständigt återkommande frågan med lärarbrist? Kurator är en kompetens som varit efterfrågad inom vuxenutbildningen med tanke på den målgrupp som finns i verksamheten. Viktigt att det vid ett eventuellt krav, tillskjuts medel så att alla kommuner har möjlighet att rekrytera kurator vid vuxenutbildningen.
- Ändringarna som föreslås i kapitel 5 vad gäller vuxenutbildningsförordningens urvalsregler är positiva. Vi ser dock att det kommer krävas tydliga riktlinjer från skolverket hur man ska tolka urvalsreglerna samt tänka i bedömningen av individernas behov. Det kommer också att krävas stora vägledningsinsatser för att kartlägga behoven. Vi ser en risk att de som inte beviljas utbildning kan se bedömningen som orättvis eftersom det är just en bedömning och inte som tidigare en konkret regel.
- Vi instämmer i förslaget i kapitel 6 om en förenklad betygsskala, med anledning av att betyg inte fungerar som urvalsinstrument för SFI och Komvux på grundläggande nivå. Det är dock tveksamt om bara en förenklad betygsskala skulle leda till en mer effektiv utbildning med ökad elevgenomströmning som utredningen förmodar. För en effektivare utbildning är tydliga kunskapskrav viktigare. Utbildning i svenska för invandrare är t.ex. inte styrd av poäng eller termin och kursen behöver därför konkretiseras. För att kunna individualisera utbildningen behöver kursmålen uttryckas explicit och det centrala innehållet formuleras i klartext, med ett enkelt språk och undvikande av s.k. värdeord (se 6.2.10 s 200). Görs inte detta blir konsekvenserna att lärare diskuterar "vad" istället för "hur". Om kurserna i SFI utformas likvärdigt nationellt kommer det att främja tydlighet i kunskapskrav och centralt innehåll. Elevernas svårigheter (inte minst på SFI) att förstå betygsskalan talar också för en förenkling.

Utbildningsnämnden

- I kapitel 7 instämmer vi i utredningens tankar att dagens krav på programspecifika kurser skall ersättas med områdesspecifika kurser. Men bara tre föreslagna områdena kan upplevas för snävt. Det bör vara möjligt att kombinera kurser från vilka två högskoleförberedande program som helst. Den som exempelvis har ett "halvt samhällsprogram" med sig från gymnasiet ska kunna välja att läsa kurser från naturprogrammet, teknikprogrammet eller vilket som helst av de högskoleförberedande förberedande programmen, som passar bäst för individens framtidsplaner. Då individen på detta sätt kombinerar programspecifika kurser från endast två (valfria) program tänker vi att det säkerställs att inte endast "nybörjarkurser" väljs.
- Utredningen anser i kapitel 10 att det finns många företeelser inom vuxenutbildningsområdet som särskiljer den från övriga utbildningsområdet. Det är därför viktigt att utveckla kompetensen att undervisa vuxna (10.1 s 374-375). Vi instämmer. Till exempel skiljer studie-/livssituationen sig markant mellan en elev på vuxenutbildningen kontra grundskola/gymnasium, och behoven av kompetensutveckling för lärare/skolledare inom Komvux är stora. Lärarutbildningarna ska vidare ha innehåll av vuxenpedagogik eller andragogik i sina kursplaner för att kunna väcka intresse hos lärarstuderande för arbete inom Komvux och på sikt kunna öka förståelsen för den viktiga uppgift vuxenutbildningen har i vårt skolsystem. Vi anser vidare att enbart kompetensutveckling inte räcker för att locka fler lärare till Komvux, utan här spelar också löneutvecklingen stor roll. Då är det olyckligt att den statliga lärarlönesatsningen uteslöt hela Komvux lärarkår från möjligheten till högre lön. Med tanke på det som utredningen beskriver, Komvux än viktigare roll i framtida kompetensförsörjning t.ex., ter det sig ologiskt att just den gruppen personal inte fick del av de statliga pengarna.
- Slutligen noteras i kapitel 11 behovet av ökad samverkan mellan Komvux, Arbetsförmedling, den egna kommunens arbetsmarknadsansvariga och andra kommuner när det gäller regional yrkesvux. Vår erfarenhet är att samverkan, både inom och mellan kommuner och med Arbetsförmedlingen, kan göra mycket gott för individers yrkesväxling och samhällets kompetensförsörjning. Kanske kan ett samverkansavtal, liknande det som föreslås, även innefatta kommunens egna enheter och Arbetsförmedlingen. D.v.s. alla berörda parter ingår i avtalet och deras roller och ansvarsområden formaliseras.

Sammanfattning av ärendet

Kalix kommun är en av remissinstanserna som fått möjlighet att svara på "Komvuxutredningens slutbetänkande, En andra och en annan chans — ett komvux i tiden (2018:71)"

Remissvaren ska vara Utbildningsdepartementet tillhanda senast den 12 december 2018.

KALIX KOMMUN

Utbildningsnämnden

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL Sida 20(39)

Sammanträdesdatum
2018-12-07

Beslutsunderlag

Remiss - Vuxenutbildningens slutbetänkande, en andra och en annan chans - Ett komvux i tiden "2018:71".
Remissvar från Kalix kommun.

Protokollsutdrag skickas till

Utbildningsdepartementet
Utbildningschefen
Rektor för komvux

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande